

Kolmipala –hankkeen loppuraportti ja arviointi

Elina Mäkinen

Opinnäytetyö

Toukokuu 2007

**JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU**
Luonnonvarainstituutti

Tekijä(t) MÄKINEN, Elina	Julkaisun laji Opinnäytetyö	
	Sivumäärä	Julkaisun kieli Suomi
	Luottamuksellisuus Salainen ☐ saakka	
Työn nimi Kolmipala –hankkeen loppuraportti ja arviointi		
Koulutusohjelma Maaseutuelinkeinojen ko		
Työn ohjaaja(t) AUER, Jaana		
Toimeksiantaja(t) Keski-Suomen TE-keskus, Witas Oy		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön tarkoituksena oli laatia loppuraportti Kolmipala –hankkeelle. Tavanomaisen loppuraportin lisäksi työn tavoitteena oli arvioida päättynyttä hanketta syväluotaavasti hankevetäjän, ohjausryhmän, hallinnoijan sekä hankkeeseen osallistujien näkökulmasta. Tarkoituksena oli arvioida hankkeen tuloksia verrattuna hankkeelle asetettuihin tavoitteisiin sekä pohtia tulevaisuuden tarpeita hankealueen hevostaloutta ajatellen.</p> <p>Hankkeeseen osallistujien arviointi toteutettiin postitse lähetettynä kyselynä. Vastauksia saatiin takaisin 34 kappaletta (68 %). Ohjausryhmän ja hallinnoijan arviot pyydettiin lausuntoina. Hankevetäjän itsearviointi perustuu omiin kokemuksiin ja näkemyksiin hankkeen toteuttamisesta.</p> <p>Hankkeeseen osallistujien, ohjausryhmän ja hallinnoijan arvioinnin perusteella hanke onnistui hyvin tavoitteiden saavuttamisessa ja toteutustavassa. Hankevetäjän oman arvion pohjalta työtä jäi vielä tehtäväksi mahdolliselle uudelle hankkeelle.</p> <p>Loppuraportin ja arvioinnin perusteella voidaan todeta, että Kolmipala –hanke onnistui suurimmaksi osaksi tavoitteiden saavuttamisessa ja se koettiin tarpeellisena. Hankealueen tulevaisuuden tarpeisiin olisi tarkoituksenmukaista hakea uutta hanketta, jossa perehdyttäisiin entistä tehokkaammin nimenomaan seurojen kehittämiseen ja mahdolliseen yhdistymiseen. Hankealueelta löytyy potentiaalia kehittyä menestyväksi hevosalueeksi niin yrittäjien kuin harrastajienkin keskuudesta.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Projektityö, tavoitteet, tulokset, projektin loppuraportointi, ulkoinen arviointi, itsearviointi		
Muut tiedot		

Author(s) MÄKINEN, Elina	Type of Publication Bachelor's Thesis	
Pages	Language Finnish	
Confidential Until ☐		
Title THE PROJECT REPORT AND THE EVALUATION OF "THE KOLMIPALA" -PROJECT		
Degree Programme Degree Program in Agriculture and Rural Industries		
Tutor AUER, Jaana		
Assigned by Keski-Suomen TE-keskus, Witas Oy		
Abstract <p>The aim of the thesis was to write a report for "the Kolmipala"-project. In addition to accustomed final report, the aim was to evaluate the project from perspective of the project manager, the steering group, the project administer and the members of the project. The idea was to evaluate and compare the aims and the results of the Kolmipala project and discuss the future needs of horse management in the area.</p> <p>The questionnaire was sent by post to the members of the project. 34 (68 %) of the questionnaires were received back. Steering group and the administer were asked to make their own evaluation of the project. Manager's evaluation is based on her own experiences and opinions of the project implementation.</p> <p>Based on the evaluation of the project members, the steering group and the administer, Kolmipala managed to achieve quite well the aims set to the project. Also the methods of implementation were recarded appealing. Based on the evaluation of the project manager, there is still lots of work to be done for a possible future project.</p> <p>Based on the final report and evaluations the outcome is that "the Kolmipala" project managed to achieve most of the aims and it was considered to be a useful project. For the future needs of the area, a new project would be necessary. New project should focus on improving the associations and a possible union between them. There is lot of potential in the area to become a succesful horse management area in Finland.</p>		
Keywords Project work, aims, achievements, final report, evaluation		
Other information		

1	JOHDANTO	6
2	HEVOSTALOUS SUOMESSA	7
3	HANKKEIDEN ARVIOINTIKÄYTÄNTEET	9
3.1	ULKOINEN ARVIOINTI	9
3.2	ITSE ARVIOINTI.....	9
4	KOLMIPALA-HANKE	10
4.1	HANKKEEN HENKILÖT JA OHJAUSRYHMÄ	10
4.2	HANKKEEN YHTEISTYÖTAHOT	11
4.3	HANKKEEN TAVOITTEET.....	12
4.4	HANKKEEN TOIMENPITEET JA TOIMINTA.....	13
4.5	HANKKEEN TULOKSET JA VAIKUTUKSET.....	16
4.6	KUSTANNUKSET JA RAHOITUS.....	19
5	HANKKEEN VAIKUTTAVUUDEN ARVIOINTI	20
5.1	HANKKEESEEN OSALLISTUNEIDEN ARVIO.....	22
5.2	OHJAUSRYHMÄN ARVIOINTI.....	23
5.3	HALLINNOIJAN ARVIOINTI	25
5.4	HANKEVETÄJÄN ITSE ARVIOINTI	26
6	TULEVAISUUDEN TARPEET	27
7	YHTEENVETO	29
	LÄHTEET	30
	LIITTEET	31

KUVIO 1. Suomenhevonen suomalaisessa talvimaisemassa	8
KUVIO 2. Kengityksen ABC, kouluttaja Ari Anttila näyttää mallia.....	15
KUVIO 3. Heinäntuotannon laatukoulutus -opintomatka	18
KUVIO 4. Talkoilla toteutettu valjastuskatos Hiekan Hippoksella.	21
KUVIO 5. Opintomatalla Kolilla kokeiltiin mm. islanninhevosvaellusta.....	23
KUVIO 6. Hiekan Hippos -Hevosurheilukeskus.....	29
TAULUKKO 1. Kolmipala -hankkeen vuotuiset kustannusarviota ja toteutuneet kustannukset.	19

1 JOHDANTO

Kolmipala-hanke on Pohjoisen Keski-Suomen alueella 1.7.2004 alkaen toiminut kehittämishanke, jonka kohderyhmänä ovat Pihtiputaan, Kinnulan ja Viitasaaren hevosystäväinseurat, alueen hevosityrittäjät sekä –harrastajat. Hanke on rahoitettu Pohjois-Suomen tavoite 1-ohjelmasta (70 %), kuntaraha (20 %) tulee hallinnoijana toimivan Witas Oy:n kautta ja yksityinen rahoitus (10 %) koostuu osallistumismaksuista.

Hankkeen tavoitteena oli mm. kehittää ja monipuolistaa em. seurojen toimintaa ja niiden välistä yhteistyötä sekä parantaa alueen tieto-taitoa niin harrastajien kuin yrittäjienkin keskuudessa.

Työn tilaajana on Kolmipala-hanke. Opinnäytetyö toimii samalla hankkeen loppuraporttina, joka toimitetaan rahoittajalle, Keski-Suomen TE-keskukseen sekä hallinnoijalle Witas Oy:lle. Opinnäytetyönä tehty loppuraportti eroaa perinteisestä loppuraportista siten, että hankkeen vaikuttavuuden arviointia tehdään syväluotaavammin ja laajemmin sekä pohditaan tulevaisuuden tarpeita. Hankkeen vaikuttavuuden arvion pohjana käytetään hankevetäjän omaa arviointia sekä kyselyn perusteella saatua tietoa.

Minkälaisia tavoitteita hankkeella oli? Miten tavoitteet yritettiin saavuttaa ja miten siinä onnistuttiin? Mitä ongelmia tavoitteiden saavuttamisessa oli? Miten hankkeen jäsenet ja yhteistyötahot kokevat nyt päättyvän hankkeen? Vastasiko se heidän tarpeitaan ja odotuksiaan? Onko Kolmipalan kaltaisille hankkeille tarvetta tulevaisuudessa? Nämä olivat tärkeitä kysymyksiä, joihin raportti toivottavasti vastaa.

Hankkeen jäsenten ja yhteistyötahojen arviointi ja mielipiteiden kerääminen toteutettiin kyselynä. Kyselylomakkeesta pyrittiin tekemään mahdollisimman yksinkertainen ja lyhyt, jotta kohderyhmän kynnys vastata olisi matala. Näin saimme monipuolisia vastauksia erilaisilta ja eri-ikäisiltä hevosihmisiltä.

Kyselylomakkeita lähetettiin hankkeen jäsenille ja tärkeimmille yhteistyötahoille yhteensä 50 kpl. Täytettyjä lomakkeita saatiin 34 kpl. Vastausprosentti oli 68 %.

2 HEVOSTALOUS SUOMESSA

Hevostalouden merkitys kasvaa koko ajan ja se on yksi nopeimmin kasvavista maaseutuelinkeinoista Keski-Suomessa ja koko maassa. EU:n myötä hevostaloudesta on tullut tärkeä liitännäiselinkeino maaseudun ja etenkin sen kylien elinvoimaisuuden lisäämiseksi. Maaseudulla (haja-asutusalueilla) sijaitsee selkeästi n. 80 % talleista. Vuoden 2000 maatalouslaskennan mukaan maatiloilla oli yhteensä 25 500 omaa hevosta ja vaikka maatilojen lukumäärä on vähentynyt kymmenessä vuodessa 40 %:lla, tilojen omistama hevospäärä ei ole muuttunut.

Vuoden 2001 lopussa maassamme oli lähes 60 000 hevosta, joista noin yksi kolmasosa oli suomenhevosia (kuviot 1), yksi kolmasosa lämminverisiä ravihevosia ja yksi kolmasosa ratsuja ja poneja. Verrattaessa Suomen hevospäärää muiden EU-maiden hevospääriin ja suhteutettaessa se asukaslukuun, päästään hyvin lähelle EU:n keskiarvoa, joka on 11 hevosta 1000 asukasta kohti.

Hevotalous on merkittävä työllistäjä, etenkin jos tarkastellaan muita toimintasektoreita liittyen siihen. Talliyriyksissä työskentelee noin 3500 kokopäiväistä ja noin 6000 osa-aikaista työntekijää. Muut sektorit, mm. kilpailu- ja pelitoiminta, eläinlääkintä, rehuntuotanto, neuvonta sekä hallinto työllistävät yhteensä noin 4000 kokopäiväistä ja osa-aikaista työntekijää. Jo pelkästään hevospvarusteiden ja -tarvikkeiden myynnin rahavirta on noin 17 milj. €/vuosi.

Ongelmana on kuitenkin hevosalan riittämätön viestiminen sen merkittävistä työllisyys- ja elinkeinovaikutuksista ja potentiaalisista mahdollisuuksista. Hevosalan kehittäminen tulisikin olla sitoutuvaa ja kokonaisvaltaista. Positiivisen

kehityksen perusteella voidaan yhteiskunnaltakin odottaa myönteistä suhtautumista ja tukea.

Suomen Hevostietokeskus antaa seuraavanlaisia toimenpidesuosituksia hevosalan kehittämiseksi:

- § Hevospelien osuuden kasvattaminen koko pelimarkkinoista
- § Alueellisen kehittämistyön lisääminen
- § Alan myönteisen kuvan esilletuominen
- § Neuvonta- ja kehittämistoiminnan organisoiminen valtakunnalliseen yksikköön
- § Ammattitutkinto- ja erityisammattitutkintokoulutuksen kehittäminen
- § Yhteiskunnallisten nuoriso- ja liikuntapoliittisten tavoitteiden määrittäminen
- § Alan kokonaisvaltaisen kehittämissuunnitelman laatiminen tietyin väliajoin

(Heiskanen, Klemola, Kumpulainen & Kauppinen 2002, 7-22, 64-66.)

KUVIO 1. Suomenhevonen suomalaisessa talvimaisemassa

3 HANKKEIDEN ARVIOINTIKÄYTÄNTEET

Projektin ollessa arvioinnin tarpeessa, on hyvä miettiä vastauksia seuraaviin kysymyksiin: Miksi arvioidaan ja mitä sillä tavoitellaan? Mitä resursseja on käytettävissä? Kuka arvioinnin toteuttaa eli toteutetaanko se ulkoisena vai itse tehtynä arviointina? Mitä työkaluja käytetään? Millä areenalla arviointi toteutetaan ja keitä osallistetaan?

3.1 *Ulkoinen arviointi*

Projektitasolla tapahtuva ulkoinen arviointi on perusteltua esimerkiksi silloin, kun projektissa suoritetaan itsearviointia, mutta omien johtopäätöksien tueksi halutaan ulkopuolista asiantuntija-arviota. Ulkoisen arvioinnin etuna on sen objektiivisuus, uusien näkökulmien ja näkemysten saaminen projektin käyttöön sekä mahdollisuus testata omia päätelmiä ulkopuolisella. Ongelmaksi saattaa koitua ulkopuolisen arvioinnin ulkokohtaisuus ja projektin ominaispiirteiden jääminen julkilausuttujen projektitavoitteiden taakse. (Mäkinen & Uusi-kylä.)

3.2 *Itsearviointi*

Itsearviointi on käytännön menettelytapa, jonka avulla projektit voivat koota kriittistä palautetietoa prosessiensa toiminnasta ja projektin tuloksista. Itsearviointi on käsitteenä varsin monimerkityksinen, mutta se ei kuitenkaan ole vaikeaselkoista, tieteellistä arviointia eikä sen tekemiseksi vaadita tutkijataustaa, vaan se on loppujen lopuksi yksinkertaista ja äärimmäisen palkitsevaa. Pelkistettynä se on projektiin sisäänrakennettu omia toimia kriittisesti tarkasteleva toimintatapa, joka kytkeytyy läheisesti projektioppimiseen ja projektin jatkuvaan kehittämiseen. Itsearvioinnin avulla ei haeta hyviä, pahoja tai rumia. Itsearvio toteutetaan, jotta projektin omista vahvuuksista ja oppimisalueista voitaisiin tehdä realistisia johtopäätöksiä, jotka osaltaan auttavat muitakin projekteja onnistumaan tavoitteidensa saavuttamisessa.

Etenkin projektin päättyessä itsearvioinnin tuloksia ja oppimistuloksia tulisi hyödyntää siirtämällä niitä muihin samanaikaisesti käynnissä oleviin projekteihin ja tulevaisuudessa suunniteltaviin projekteihin.

(Mäkinen & Uusikylä.)

4 KOLMIPALA-HANKE

Kolmipala-hanke sai alkunsa tarvelähtöisesti Pihtiputaan, Kinnulan ja Viitasaaren Hevosystäväinseurojen toimesta. Seurojen välille oli herännyt tarve yhteistyön kehittämiseen. Alueella oli toiminut hevosalan hankkeita ennenkin ja ne nähtiin positiivisina ja kannustavina. Tarve uuden hankkeen hakemiselle oli selkeä. Hanketta alettiin suunnitella jo vuoden 2003 loppupuolella. Suunnitteluryhmä kerättiin Pihtiputaan, Kinnulan ja Viitasaaren hevosystäväinseurojen johtokunnista, ja itse hankesuunnitelman laatijaksi, suunnitteluryhmän ajatusten ja tarpeiden pohjalta, valittiin allekirjoittanut.

Hankesuunnitelma valmistui keväällä 2004, ja rahoitusta päästiin vihdoin hakemaan. Kuntarahaa ja hallinnointia em. seurat anoivat Viitaseuden Kehittämisyhtiöltä, Witas Oy:ltä. Muu julkinen raha haettiin Keski-Suomen TE-keskuksesta, Pohjois-Suomen tavoite 1-ohjelmasta. Hanke käynnistyi 1.7.2004 kohderyhminään Pihtiputaan, Kinnulan ja Viitasaaren Hevosystäväinseurat ja alueen hevosityttäjät ja -harrastajat. Ajatuksena oli, että aktiivisesti toimivista Hevosystäväinseuroista hyötyy myös kuntalaiset/kaupunkilaiset esimerkiksi erilaisten tapahtumien myötä.

4.1 Hankkeen henkilöt ja ohjausryhmä

Hankkeessa toimi yksi päätoiminen hankevetäjä, joka vastasi projektin toteutumisesta vaiheittain ja toimi ohjausryhmän kanssa yhteistyössä valmistelemalla ohjausryhmän kokoukset sekä pani täytäntöön ohjausryhmän tekemät ehdotukset mahdollisuuksien mukaan.

Ohjausryhmä muodostui rahoittajan sekä hallinnoijan edustajista sekä hankealueen hevosystäväinseurojen edustajista. Ohjausryhmä vastasi projektin ulkoisesta ohjauksesta, valvoi resurssien käyttöä ja kustannuksia. Ohjausryhmä kokoontui säännöllisesti projektin edetessä ja toimi koko projektin ajan.

Ohjausryhmään kuuluivat seuraavat henkilöt:

Mikko Ihanti, ohjausryhmän puheenjohtaja, Kinnulan Hevosystäväinseura ry

Anna-Liisa Kinnunen, Kinnulan Hevosystäväinseura ry

Markku Niemelä, Pihtiputaan Hevosystäväinseura ry

Martti Kuha, Pihtiputaan Hevosystäväinseura ry

Elisa Siipola, Viitasaaren Hevosystäväinseura ry

Risto Piesala, Keski-Suomen TE-keskus

Katarina Kiviluoto-Pakarinen, Witas Oy

Elina Paananen, hankevetäjä

Hankkeen jäsenet koostuivat alueen hevosityrittäjistä ja –harrastajista. Hankkeeseen sitoutuvia jäseniä kerättiin etukäteen tarkoitukseen laaditun lomakkeen avulla.

4.2 Hankkeen yhteistyötahot

Kolmipala-hankkeen suunnitteluvaiheessa tehtiin yhteistyötä eteläisen Keski-Suomen alueella toimivan Parivaljakko 2-hankkeen kanssa. Yhteistyö jatkui aina Parivaljakko 2:en päättymiseen asti. Yhdessä toteutettiin mm. opintomatka sekä aloiteltiin Keski-Suomen laatuheinärenkaan toimintaa.

Tärkeänä yhteistyökumppanina on ollut myös ProAgria Keski-Suomi. ProAgrialta on ostopalveluna ostettu mm. yritystutkimuksia ja kannattavuuslaskelmia sekä heinäntuotannon laatukoulutus.

Yhteistyötahoksi voidaan laskea myös hankkeen alulle panijat, Pihtiputaan, Kinnulan ja Viitasaaren Hevosystäväinseura ry:t sekä Keski-Suomen Hevosjalostusliitto ry. Yhdistysten kanssa on yhdessä suunniteltu ja toteutettu koulu-

tuksia ja luentotilaisuuksia. Viitasaaren 4H-yhdistyksen kanssa tehtiin yhteistyötä mm. Tallirenki-koulutuksen muodossa.

4.3 Hankkeen tavoitteet

Kolmipala-hankkeen pitkän ajan kehittämistavoitteena oli Kinnulan, Pihtiputaan ja Viitasaaren Hevosystäväinseurojen yhdistäminen. Hanketta oli tarkoitettu käyttämään alkuun panijana ko. seurojen voimavarojen yhdistämiseen ja sen avulla luoda resurssit taloudellista ja kestävästä toimintaa varten. Yhteistyön avulla seurojen mahdollisuudet järjestää erilaisia tapahtumia ja koulutuksia sekä kehittää toimintaa kasvavat, ja toiminta monipuolistuu.

Harjoitusolosuhteet, niin ravi- kuin ratsupuolelle, ovat tärkeä osa toimivia ja jäseniään palvelevia hevosystäväinseuroja, niinpä hankkeen yksi tärkeä tavoite oli parantaa niitä jokaisessa seurassa. Myös alueen hevostalouden tietotaitoa haluttiin parantaa koulutusten avulla. Koulutusaiheiksi listattiin hankesuunnitelmaan yrittäjäyys, C- ja ponijolupa sekä montekurssit, ympäristö, laaturehuntuotanto, varustehuolto ja tallien laatu järjestelmät. Seuroille haluttiin kouluttaa niiden kipeästi tarvitsemia toimitsijoita niin ravi- kuin ratsupuolelle. Nuorten harrastajien tarpeisiin haluttiin myös vastata. Tarkoituksena oli järjestää koulutuksia tarve-lähtöisesti, hankkeen jäsenien toiveita kuunnellen ja ajankohtaisia asioita myötäillen.

Seurojen ja alueen hevosharrastajien lisäksi hankkeen kohderyhmänä olivat talliyrittäjät. Yrittäjille tarjottiin asiantuntijapalveluita kehittämis-, investointi- ja ympäristösuunnitelmien muodossa sekä maksatusten hakemisen muodossa. Hankesuunnitelmaan kirjattiin ympäristöosaamisen ja maiseman parantaminen. Tiukentunut ympäristölainsäädäntö, erityisesti vesisuojelelun osalta, edellyttää jatkossa tiukempia toimenpiteitä myös hevostalleilta tulevan kuormituksen hallintaan. Huomion kiinnittäminen pihapiirien ulkoasuun parantaa taas osaltaan maisemaa ja antaa talliyhteyksistä ammattimaisemman kuvan.

Hankkeen määrälliset tavoitteet olivat:

- Ø Työpaikkoja:
 - Yksi vakituinen, hankkeen jälkeen jatkuva seurojen yhteinen toiminnanjohtaja
 - 4-5 htv, hankkeen aikana seurojen investointeja toteuttaessa
- Ø Tilakäyntejä 50
- Ø Koulutettuja toimitsijoita kilpailutoimintaa varten 50
- Ø Koulutustilaisuuksia 20 kpl
- Ø Koulutukseen osallistujia 300 kpl
- Ø Keskitetty kuivikkeiden toimittaja
- Ø Lomittajarenkaan muodostaminen
- Ø Laaturehun tuottajia alueelle 3 kpl
- Ø Tutustumisia kotimaan erilaisiin hevosalan kohteisiin

4.4 Hankkeen toimenpiteet ja toiminta

Kolmipala-hankkeen yksi tärkeimmistä toimenpiteistä oli seurojen ja yrittäjien tai yrittäjiksi aikovien kehittämisen-, investointi- ja ympäristösuunnitelmien laatiminen, rahoituksen hakeminen sekä maksatuksissa ja toimenpiteiden toteutuksessa tukeminen.

Investointisuunnitelmia tehtiin yhteensä 11 ja niihin haettiin yritystoiminnan rahoitustukea TE-keskuksesta. Ympäristösuunnitelmia tehtiin hankkeen aikana yksi ja siihen saatiin myönteinen rahoitustukipäätös. Suunnitelman toteutus hankittiin ostopalveluna ProAgria Keski-Suomelta. Yritystoiminnan kehittämissuunnitelmia tehtiin kolme, ne myös ostopalveluna ProAgria Keski-Suomelta. Myönteisiä kehittämishankepäätöksiä saatiin Keski-Suomen TE-keskukselta kaksi, Pihtiputaan ja Kinnulan Hevosystäväänseuroille.

Pihtiputaan Hevosystäväänseuralle laadittiin hankkeen aikana yritystoiminnan rahoitustukihakemus raviradan pinnan uusimiseksi ja radan kunnostamiseksi. Kunnostustyöt tehtiin ja Hiekan Hippoksen rata sai uuden pinnan ja alueen hevosihmiset saivat asianmukaisen harjoitus- ja kilpailuradan. Samalla Hie-

kan Hippoksen alue siisteytyi ja yhdenmukaistui. Alue on nyt yksi kauneimpia kesäratoja Suomessa.

Kinnulan Hevosystäväinseura ry:n kehittämishanke sisälsi jo olemassaolevan harjoitusradan kunnostamisen, pinnan uusimisen ja hiittisuoran rakentamisen. Myönteisen päätöksen jälkeen hankesuunnitelman mukaiset toimenpiteet tehtiin ennätysvauhtia suurella talkooväellä. Kinnula sai asianmukaiset harjoituspuutteet raviurheilulle ja seura näytti hienosti kyntensä talkoovoiman kasaan saamisessa.

Viitasaaren Hevosystäväinseuran harjoitusradalle hankittiin uutta pintaa Suomen Hippoksen myöntämällä harjoitusrata-avustuksella.

Hankevetäjän työnkuvaan kuului vahvasti hankkeen tarjoamien koulutusten ja opintomatkojen suunnittelu ja toteutus (Kuvio 2). Hanke pyrki kuuntelemaan jäsenistön toiveita ja tarpeita koulutusaiheista. Koulutuksista ja tapahtumista ilmoittaminen ja osallistujien kokoon saaminen olivat myös hankevetäjän tehtäviä.

Hankevetäjä pyrki olemaan alueen hevosyrittäjien ja –harrastajien saatavilla ja lähellä heitä. Kynnys yhteydenottamiseen tehtiin tarkoituksella matalaksi. Tällä tavoin hanke saavutti laajemman kohderyhmän alueen hevosihmisistä. Ei tarvinnut olla hevosalan ammattilainen ottaakseen yhteyttä ja esittääkseen ideoita ja toiveita hankkeen toiminnan kehittämiseksi. Investointisuunnitelmia työstäessä asiakkaan kanssa oltiin paljon tekemisissä ja yhdessä pohtien ja suunnitellen työstettiin asiakkaan hahmotelmia konkreettisiksi toimenpiteiksi. Rakennusvaiheessa hankevetäjä ei pelännyt tarttua lapion varteen kannustaakseen ja innostaakseen yrittäjää valitsemallaan tiellä.

Hankkeen tarkoituksena oli myös hevosalan näkyvyyden parantaminen. Sitä työstettiin erilaisissa tapahtumissa hevosaiheisilla osanotoilla. Esimerkiksi Viitasaaren Talviriehassa hanke yhteistyössä Viitasaaren Hevosystäväinseuran kanssa toteutti haasteajot, joissa eri yritysten edustajat ottivat mittaa toisistaan hevoskyydillä. Haasteajot saivat suuren suosion kansan keskuudessa ja Viitasaaren Hevosystäväinseura sai näkyvyyttä ja positiivista julkisuutta.

Hankkeen järjestämistä koulutuksista ja seurojen toimenpiteistä saatiin kiitettävällä menestyksellä palstatilaa alueen paikallis- ja maakuntalehdistä.

KUVIO 2. Kengityksen ABC, kouluttaja Ari Anttila näyttää mallia

Kinnulan, Pihtiputaan ja Viitasaaren Hevosystäväinseurojen yhteistyön lisääminen ja mahdollisen yhdistymisen selvittäminen oli yksi hankkeen tavoitteista. Seurojen yhteistyötä lisättiin mm. yhteisillä paikallisraveilla ja niihin liittyvillä talkoilla Hiekan Hippoksella. Muutenkin Kinnulan ja Viitasaaren seurat olivat suureksi avuksi Pihtiputaan Hevosystäväinseuralle rakennusinvestointien toteuttamisessa. Yhdeksi seuraksi yhdistymistä pohdittiin seurojen johtokuntien yhteisissä palaverissa.

Hankevetäjä toimi Keski-Suomen Hevosjalostusliitto ry:n johtokunnassa, ajaen hankealueen etua maakunnallisissa linjanvedoissa ja päätöksissä.

4.5 Hankkeen tulokset ja vaikutukset

Hankealuetta kokonaisuudessaan tarkasteltaessa voidaan todeta, että hankkeella oli positiivisia vaikutuksia etenkin koulutuksien kautta saadun tietämyksen ja harjoitusolosuhteiden parannuttua. Koulutuksiin osallistui niin yrittäjiä kuin harrastajia, sekä ravi- että ratsupuolelta. Koulutusten aiheina oli mm. kengitys, lihashuolto, varsan kasvatusta, ruokinta, laatuheinä, hevoslomitus, askellajit sekä valmennus ja eri apuvälineiden käyttö siinä. Harjoitusolosuhteet etenkin ravipuolella paranivat uusittujen ja kunnostettujen ravi – sekä harjoitusratojen myötä.

Hankesuunnitelmassa mainittu yrittäjyys –koulutus toteutettiin yksilöllisenä opetuksena esimerkiksi kehittämissuunnitelmien tekemisen yhteydessä. Hevosalan yrittäjiä tai yrittäjiksi aikovia on vaikea saada lähtemään taloudenhallintaa tai yrittäjyys –koulutuksiin, joten hankkeessa päädyttiin tarjoamaan yksilöllistä tukea ja asiantuntemusta. Yrittäjien saama hyöty oli näin suurempi, sillä he saivat asiantuntijalta, tässä tapauksessa ProAgria Keski-Suomen yritysneuvojalta, yksilöllisiä neuvoja sekä joutuivat itsekin paneutumaan yrityksensä asioihin ja paperitöihin syvällisemmin.

Koulutusten ja opintopäivien suhteen hanke onnistui hyvin tavoitteessaan, jopa ylittäen ne. Koulutuksia järjestettiin tarvelähtöisesti, hankkeen jäseniä kuunnellen ja ideoita vastaan ottaen. Osallistuminen koulutuksiin oli aktiivista. Koulutuksia järjestettiin 33 kpl ja opintopäiviä kertyi yhteensä 78. Koulutuksiin osallistui yhteensä 624 henkilöä, näistä 304 kpl oli naisia. Jos lasketaan osallistujat opintopäivien mukaan niin, että jokaisen opintopäivän osallistujat lasketaan, koulutuksiin osallistujia kertyy kokonaisuudessaan 1 144 kpl, joista naisia on yhteensä 563 kpl (49 %).

Kolmipala –hankkeen järjestämät koulutukset:

- § C-ajolupakurssi
- § Hiittipäivä
- § Estekisat/Tilakäynti –opintomatka
- § ELL Timo Kristola –luento
- § Hevostaitokurssi

- § Ravivalmentaja Seppo Suuronen –luento
- § Opintomatka, Forssa/Helsinki
- § Heinäntuotannon Laatukoulutus
- § Heinäntuotannon Laatukoulutuksen opintomatka
- § Tallirenki –koulutus
- § Valmentaja, kasvattaja Pertti Rantala –luento
- § Perinnetyökurssi
- § Ensiapu 1
- § Hevosen lihashuolto, Antero Kumpulainen -luento
- § Kengityksen ABC, kesäkengitys
- § Kriteerium Teivo –opintomatka
- § Kengityksen ABC, hokkikengitys
- § Monte –kurssi
- § Kasvattaja Martti Ala-Seppälä –luento
- § Ravivalmentajakurssi, C-taso
- § Kasvattaja Veijo Toivonen –luento
- § Opintomatka, Kaustinen/Kokkola
- § Askellajikurssi
- § Ravivalmentaja J. Tarvainen & Olympiavoittaja T. Nieminen –luento
- § Ravitoimitsija –koulutus
- § Askellajikurssi
- § Maitohappo –ratatestaus & sykemittareiden tuote-esittely
- § Askellajikurssi
- § ELL Jussi Ala-Huikka –luento
- § Kengitys ja lihashuolto –koulutus

Kolmipala –hankkeen aikana Pohjoisen Keski-Suomen alueelle saatiin muodostettua laatuheinäntuottajarengas. Laatuheinärengasta lähdettiin toteuttamaan yhdessä eteläisessä Keski-Suomessa toimineen Parivaljakko 2:n kanssa, joka oli jo aikaisemmin alueellaan järjestänyt heinäntuotannon laatukoulutuksen (KUVIO 3). Sama koulutus, ostopalveluna ProAgria Keski-Suomesta, järjestettiin pohjoisessa Keski-Suomessa, jonka jälkeen laatukoulutuksen käyneet, laatukäsikirjan laatineet ja auditoineet tilat pääsivät mukaan laatuheinärenkaaseen. Loppujen lopuksi renkaassa on mukana 8 tilaa, joista 3 Kolmipalan hankealueelta. Tuottajat tarjoavat laatuheinän lisäksi myös kau-

raa sekä kuivikkeeksi ja korsirehuksi käypää olkea. Laatuheinärenkaan toiminta jatkuu hankkeen päätyttyä Keski-Suomen Hevosjalostusliiton toimesta, joka perii mukana olevilta tuottajilta jäsenmaksun kattamaan www-sivujen päivitykset ja ylläpidon. Markkinointia tullaan toteuttamaan mm. postittamalla renkaasta laadittuja esitteitä yhteistyössä Killerin raviradan kanssa.

Tallirenki –koulutus toteutettiin yhteistyössä 4H-yhdistyksen kanssa. Koulutuksen käyneet henkilöt ovat tilattavissa 4H:n kautta töihin. Koulutukseen osallistui 7 henkilöä. Koulutuksen suunnittelusta ja toteutuksesta laadittiin myös opinnäytetyö. Tallirenki –palvelusta tehtiin esite, jota jaettiin hankkeen koulutuksissa ja tapahtumissa sekä postitettiin hankkeen jäsenille ja yhteisöyhteisöille muiden postitusten mukana. Jatkotoimenpiteet hoitaa Viitasaaren 4H –yhdistys.

KUVIO 3. Heinäntuotannon laatukoulutus -opintomatka

Kaikkia tavoitteita hanke ei suinkaan pystynyt toteuttamaan. Kinnulan, Pihtiputaan ja Viitasaaren Hevosystäväinseurojen yhdistyminen jäi edelleen kytemään ajatustasolle. Hankkeen aikana yhdistymisen mahdollisuudesta kyllä käytiin keskusteluja, mutta muita toimenpiteitä asian eteenpäin viemiseksi ei tehty, sillä vastaanotto seuroissa ei vakuuttanut ajan olevan vielä kypsä seurojen yhdistymiselle. Seurojen välinen yhteistyö kyllä kehittyi ja lisääntyi. Yhdistymistä tuskin haudataan, tosin sen läpivieminen vaatii vielä aikaa ja entistä tiiviimpää yhteistyötä.

Seurojen yhteisen toiminnanjohtajan palkkaaminen ei vielä nykyresursseilla ole mahdollista, mutta toiminnan kehittyessä se ei ole mahdoton ajatus. Seurojen yhdistyminen ja kilpailutoiminnan laajentaminen sekä muiden tapahtumien, kuten festareiden tai traktorivetokisojen, saaminen alueelle voisivat parantaa seurojen taloudellista tilannetta.

4.6 Kustannukset ja rahoitus

Hankkeen kokonaiskustannusarvioksi muotoutui 151 967 €. Summa jakautui seuraavan kaavion mukaan vuosille 2004–2006 (Taulukko 1). Toteutuneet kustannukset eroavat hieman arviosta, mutta pääpiirteittäin hanke seurasi budjettia hyvin. Suurimmat erot ovat ensimmäisen ja viimeisen vuoden toteutuneissa kustannuksissa verrattaessa kustannusarvioon. Tämä johtuu osittain koulutusten ja ostopalvelujen saatavuudesta. Koulutustarpeiden kartoittaminen viimeisenä vuotena lisäsi kustannuksia yli budjetoidun, mutta ensimmäisen vuoden jäämä tasoitti hankkeen kokonaiskustannuksia lähelle budjetoitua.

TAULUKKO 1. Kolmipala -hankkeen vuotuiset kustannusarviota ja toteutuneet kustannukset.

KOLMIPALA	Vuosi 2004	Vuosi 2005	Vuosi 2006	Yhteensä
Kustannusarvio	36 405,00€	62 331,00€	53 231,00€	151 967,00€
Toteutuneet kustannukset	21 965,86€	62 092,00€	62 320,87€	146 378,00€

Hankerahoitus jakautui seuraavasti:

- § EU+valtio 70% toteutuneista kustannuksista
- § Kuntaraha 20 % toteutuneista kustannuksista
- § Yksityinen 10 % toteutuneista kustannuksista
- Ø Rahallinen osuus 55% yksityisestä rahoituksesta
- Ø Talkootyö 45 % yksityisestä rahoituksesta

Yksityinen rahoitus koostui hankkeen osallistumismaksuista: Hankkeen järjestämistä koulutuksista, opintomatkoista sekä ostopalveluina teetetyistä suunnitelmista perittiin omavastuuosuus osallistujilta.

Maksatuksia haettiin noin puolivuositain Keski-Suomen TE-keskuksesta hankkeetäjän toimesta.

5 HANKKEEN VAIKUTTAVUUDEN ARVIOINTI

Projektin toimenpiteiden myötä hanke-alueen hevostoiminta on virkistynyt. Uusia harrastajia on saatu mukaan toimintaan ja hevosystäväinseuroilla on mitä tarjota jäsenmaksuja vastaan. Aktiivitoimijoita on saatu hienosti talkoisiin mukaan ja aikaansaannokset kunkin seuran alueella on sen mukaiset.

Harjoitusolosuhteet etenkin Viitasaaren ja Kinnulan Hevosystäväinseurojen alueella ovat parantuneet uudistettujen harjoitusratojen myötä. Yksityiset talliyrittäjätkin ovat kehittäneet omia harjoitusreitistöjä. Tallien palveluntarjonta on tätä myötä parantunut niin ravi- kuin ratsupuolella.

Pihtiputaan Hevosystäväinseura ry:n alueella toimenpiteet ja vaikuttavuus olivat toisia seuroja voimakkaampia, sillä jo seura itsessään toimii aktiivisesti ja seuralla on käytössään harvinaislaatuisten hyvät ja monipuoliset harjoitus- ja kilpailupuitteet. Pihtiputaan Hevosystäväinseuran omistuksessa oleva Hiekan Hippos toimiikin Pohjoisen Keski-Suomen yhteisenä hevosurheilukeskuksena. Hiekan Hippoksen aluetta kehitettiin hankkeen aikana. Sinne haettiin investointitukea mm. ratsastuskentän ja radan pinnan uusimiseen ja kunnostukseen. Hankkeen aikana radalle rakennettiin myös nykyaikainen valjastuskatos (Kuvio 4). Hiekan Hippoksen investoinnit rahoitettiin yritystoiminnan rahoitustuen avulla, erillisinä hankkeina.

Talkoolaisten aktivointi sekä joidenkin käytännön asioiden hoitaminen ja maksatusten hakeminen kuuluivat hankkeen tehtäviin. Talkootyövoiman aktivointi

oli välillä haastavaa, mutta samalla myös antoisaa. Yhdessä tekemisen ilo ja työn jäljen näkemisen riemu innostavat talkoolaisia myös jatkossa. Pihtiputaan Hevosystäväinseura sai kiitettävästi apua Viitasaaren ja Kinnulan seuroilta talkootyöntekijöiden muodossa. Hankkeella oli positiivinen vaikutus talkoolaisien määrään.

Hankkeen aikana Pihtiputaan Hevosystäväinseuralle laadittiin kehittämishankelakemus äänentoiston uusimiseksi ja sille saatiin myöntävä päätös juuri ennen hankkeen päättymistä.

Koulutusten myötä alueen tieto-taito on parantunut ja kiinnostus hevosalan koulutuksiin on kasvanut. Koulutuksia pyrittiin järjestämään tarvelähtöisesti varmistuen osallistujien kiinnostuksesta. Koulutuksiin osallistuttiin kiitettävästi ja niistä annettiin hyvää palautetta. Merkittävänä saavutuksena voidaan pitää hankealueen hevosityrittäjien ja –harrastajien kokemusten ja mielipiteiden vaihtamista järjestettyjen koulutusten yhteydessä. Tämän kaltaisiin kokoontumisiin ei välttämättä tule mahdollisuutta ilman yhdistävää tekijää, koulutustilaisuutta.

Hankealueella hevostalouden näkyvyys on parantunut julkaistujen lehtijuttujen ja erilaisten hevostapahtumien myötä. Hiekan Hippoksella järjestettävien ravi- ja ratsukilpailutapahtumien yleisömäärät ovat selvästi nousussa, osaltaan hevosalan näkyvyyden parantumisen myötä.

KUVIO 4. Talkoilla toteutettu valjastuskatos Hiekan Hippoksella.

5.1 Hankkeeseen osallistuneiden arvio

Hankkeeseen osallistuneiden arviota hankkeen onnistumisesta kerättiin kyselylomakkeella (LIITE 1). Kyselyitä postitettiin 50 kpl hankkeen jäsenille ja yhteistyötahoille, ja niitä saatiin täytettynä takaisin 34 kpl. Vastausprosentti oli 68 %.

Vastanneista 32 oli osallistunut hankkeen järjestämiin koulutuksiin ja heistä 23 oli sitä mieltä, että koulutukset vastasivat hyvin osallistujien odotuksia. Loput koulutuksiin osallistuneista olivat sitä mieltä, että koulutukset vastasivat odotuksia kohtalaisesti. Koulutuksiin osallistuneista 19 oli sitä mieltä, että he saivat itse vaikuttaa koulutusaiheisiin ja luennoitsijavalintoihin. Seitsemän vastaajaa ei mielestään saanut vaikuttaa ja loput kuusi vastaajaa eivät osanneet sanoa.

Kyselyyn vastanneista 21 (62 %) on harrastajia, 10 (29 %) yrittäjiä ja 3 (9 %) jotain muuta, esim. hevosalan yhdistys. Vastausten mukaan 14 (66 %) harrastajalle hankkeesta on ollut apua oman hevosharrastuksensa tai harrastetallin kehittämisessä. Yrittäjistä kahdeksan (80 %) koki saaneensa apua hankkeelta ja hankkeen järjestämistä koulutuksista (Kuvio 5).

Kaikista vastanneista 97 % oli sitä mieltä, että uudelle hankkeelle on tarvetta. Uuden hankkeen tarjoamista palveluista vastanneet olivat hyvin paljon samaa mieltä ja toivotut palvelut olivat paljolti samankaltaisia kuin mitä Kolmipala -hanke tarjosi.

Mahdolliselta uudelta hankkeelta toivottiin:

- § Koulutusta
- § Asiantuntijapalveluita
- § Markkinointia yrityksille
- § Hevosalan tunnettavuuden lisäämistä
- § Kilpailualueiden kehittämistä
- § Seurojen toiminnan kehittämistä
- § Opintomatkoja
- § Tapahtumien järjestämistä

Kyselylomakkeiden antama arvio on yleisesti ottaen hyvin positiivinen ja kiitollinen. Hankevetäjää kiitettiin innostavasta ja ystävällisestä palvelusta sekä monipuolisesta toiminnasta. Tapahtumien järjestämisessä hankkeen jäsenet kokivat saaneensa paljon apua ja tukea. Toiminta hankealueella on heidän mielestään ollut vireää ja se on osaltaan lisännyt kiinnostusta hevosalaan.

Kyselyyn osallistuneet henkilöt antoivat hankkeelle erinomaisen arvosanan, keskiarvoksi tuli asteikolla 4-10 tasan yhdeksän (9).

KUVIO 5. Opintomatalla Kolilla kokeiltiin mm. islanninhevosvaellusta.

5.2 Ohjausryhmän arviointi

Kolmipala –hankkeen ohjausryhmä kokoontui 29.12.2006 tehdäkseen kokonaisvaltaisen katsauksen päättyvään hankkeeseen sekä antaakseen hankevetäjälle eväitä loppuraportin viimeistelyyn. Ohjausryhmän kokouksessa oli läsnä kaikki ohjausryhmän jäsenet, hallinnoijan osoittamaa jäsentä, Katarina Kiviluoto-Pakarista, lukuun ottamatta. Ohjausryhmän arviointi hankkeen toteutuksesta laadittiin rakentavaa keskustelua käyden. Ohjausryhmä kritisoi ja arvioi hanketta menneitä tarkastellen ja tulevaa sivuten. Yleisesti ohjausryhmä oli tyytyväinen hankkeen toteutukseen. Ohjausryhmä pystyi hankkeen aikana vaikuttamaan sen etenemiseen ja sai ajan tasalla olevaa tietoa hank-

keen tapahtumista säännöllisesti. Ohjausryhmä oli aktiivinen ja yhteistyö hankevetäjän ja ohjausryhmän välillä oli kiitettävää.

Ohjausryhmän kirjallinen arviointi hankkeesta on seuraavanlainen:

”Hanke on toteutunut hankesuunnitelmaa seuraten ja on ollut alueelle tarpeellinen. Hanke on toiminut rajoja rikkovana tahona ja on lisännyt seurojen, sekä ravi- ja ratsuilmien välistä yhteistyötä. Toiminnallaan hanke on osallistunut alueen hevostalouden kehittämiseen ja palveluiden parantamiseen.

Hankevetäjän innostunut ja aktiivinen ote työhönsä oli alueen yrittäjille ja harrastajille hyödyllinen ja tarpeen. Hankkeella saatiin hevostaloudelle sekä näkyvyyttä että uutta intoa ja näin ollen myös uusia harrastajia, etenkin nuoria, mukaan toimintaan. Alueen yrittäjille hanke antoi uutta kipinää ja ideoita omaan yrittämiseen ja tätä kautta toivottuja tuloksia kannattavuutta ajatellen. Investointisuunnitelmien, rahoitus- ja maksatushakemusten laadinnassa hankkeesta oli iso apu yrittäjille, yrittäjät kokivat saaneensa kiitettävästi tukea ja kannustusta usein raskaalle tuntuviin paperitöihin.

Hankealueen hevosystäväinseurojen kannalta hankkeen toiminta olisi voinut olla aktiivisempaa, keskittyen enemmän seurojen kehittämiseen ja niiden tarjoamien palveluiden parantamiseen. Toisaalta jäsenistön laajentuminen ja alueen yrittäjien tarjoamien palveluiden monipuolistuminen ja laadun parantaminen kehittävät pitkällä aikavälillä myös itse hevosystäväinseuraa. Tulokset eivät näy heti.

Kolmipala on taloudellisesti seurannut suunniteltua budjettia. Budjetin toteutumista on seurattu ohjausryhmän toimesta ohjausryhmän kokouksissa ja muulloinkin hankevetäjä on pyydettyäessä pystynyt toimittamaan tietoa hankkeen taloudellisesta tilanteesta.”

5.3 Hallinnoijan arviointi

Kolmipala –hankkeen hallinnoijana toimi Viitaseudun, eli Viitasaaren, Pihtiputaan ja Kinnulan alueella toimiva kehittämissyhtiö Witas Oy. Yhtiön osakkaina ovat Viitasaaren kaupunki, Pihtiputaan ja Kinnulan kunnat sekä Finnvera Oyj.

Hankevetäjä osallistui Witas Oy:n henkilöstöpalaveriin ja raportoi hankkeen tapahtumista ja etenemisestä henkilöstölle. Witas Oy huolehti rahaliikenteestä, maksoi hankkeen laskut ja hoiti laskutuksen.

Witas Oy arvioi hanketta seuraavasti:

”Kolmipala –hanke on toteuttanut hankesuunnitelmaa ajan tuomia muutoksia ja tarpeita myötäillen. Hankevetäjä on ollut innostunut asiastaan ja hallinnoijan tietojen mukaan hankkeen jäsenistö on ollut hankevetäjään tyytyväinen.

Hanke on ollut kiitettävästi esillä paikallis- ja maakuntalehdissä. Hevostalous on saanut positiivista julkisuutta ja se on varmasti vaikuttanut myös alueen hevosharrastajien määrään.

Witas Oy:n tilitoimisto hoiti hankkeen tilejä ja raportoi kuukausittain kustannuksista. Hankevetäjä seurasi myös hankkeen toteutuneita kustannuksia hankkeen toteutusaikana ja raportoi niistä hallinnoijalle. Maksatushakemusten yhteydessä hallinnoija sai tarkempaa tietoa kustannusten toteutumasta.

Hankevetäjälle kuuluvista käytännönoista hankkeen vetäjä selvisi hyvin. Aikataulujen kiinnipitämisessä oli ajoittain ongelmia ja tähän ehkä jatkossa voisi kiinnittää enemmän huomiota hankkeiden suunnitteluvaiheessa budjetoiden paikan projektisihteerille. Monesti hankkeen toiminta vaatii hankevetäjältä aikaa ja läsnäoloa erilaisissa tilaisuuksissa vieden aikaa paperitöistä.

Kolmipala –hanke sai positiivista palautetta myös Witas Oy:n osakkailta, Viitasaaren kaupungilta, Pihtiputaan ja Kinnulan kunnilta.”

5.4 Hankevetäjän itsearviointi

Hanketta suunnitellessa eikä vielä hankkeen alkumetreilläkään voinut kuvitella, mitä kaikkea on edessä. Vaikka valmis hankesuunnitelma olikin edessäni, en voinut täysin käsittää, mitä se tuo tullessaan.

Hankevetäjän pesti oli minulle ensimmäinen laatuaan. Aihe oli hyvinkin kiinnostava, hevosala kuului rakkaimpiin harrastuksiini. Myöhemmin ymmärsin myös tähän yhtälöön piiloutuvan vaaran – vapaa-ajan ja työn täydellinen sekoittuminen.

Kolmipala –hankkeen alueella oli ollut useita hevosalan hankkeita ennen Kolmipalaa. Maaperä oli hedelmällinen uudelle hankkeelle, jota odotettiin jo, ja se otettiin erittäin lämpimästi vastaan. Hankkeen käynnistymistä auttoi myös hankekäytännön tunteva jäsenistö, joka tiesi, mitä halusi ja tarvitsi.

Hanke käynnistyi suhteellisen nopeasti toimintaan, ja hankevetäjällä oli täysi työ pysyä mukana. Koulutusaiheet olivat kiinnostavia ja hankealueen hevosihmiset osallistuivat kiitettävästi koulutuksiin. Jopa niin hyvin, että myöhemmin kohtuullinen osallistujamäärä tuntui tappiolta.

Hanke seurasi toiminnaltaan laadittua hankesuunnitelmaa pääpiirteittäin, mutta ei orjallisesti. Hankesuunnitelma on kuitenkin vain suunnitelma, käytäntö ohjaa tekemään hienosäätöjä ajan hengen mukaan. Aika oli kypsä tietyille tavoitteille täytyä, osa jäi odottamaan parempia aikoja. Erityisen tyytyväinen olen laatuheinärenkaaseen, joka toivottavasti jatkaa toimintaansa ja kehittyy yhä toimivammaksi kokonaisuudeksi.

Käytännön työ hankkeessa oli monipuolista ja työtehtäviä oli laidasta laitaan. Hankkeeseen liittyvä paperityö työllisti mielestäni liikaa ja vei paljon aikaa itse toiminnalta. Hetkittäin paperitöitä kasaantui, ja projektisihteerille olisi ollut tarvetta. Tulevaisuutta ja mahdollista uutta hanketta ajatellen olisi syytä jo hankkeen suunnitteluvaiheessa muistaa budjetoida paikat sekä hankevetäjälle ja hankesihteerille.

Kolmipala –hankkeen panivat alulle Pihlputaan, Viitasaaren ja Kinnulan Hevosystäväinseurat. Oli ymmärrettävää ja tarkoituksenmukaista tehdä seurojen kanssa yhteistyötä kehittäen toimintaa mahdollisuuksien mukaan. Seurojen hallinnointiin liittyvät perustyöt ei kuitenkaan mielestäni kuulu hankevetäjälle, sillä sen tekeminen ei millään tavalla palvele yhdistystoimintaa tulevaisuudessa. Onhan yhdistyksen perustyölle löydyttävä tekijä myös hankkeen jälkeen.

Hankkeen vetämistä helpotti asiansa tunteva ja osaava hallinnoija, Witas Oy. Hallinnoijalta sai tukea ongelmatilanteissa ja yhtiön henkilöstöpalavereissa pidettiin huolta hankkeiden etenemisestä ja oltiin kiinnostuneita toiminnasta.

Oma osaaminen ja ammattitaito kehittyi hankkeen edetessä paljon. Hankkeen käytännön työ vaati alussa tiedon hankintaa ja selvittelyä, mutta hankkeen edetessä oli kiva huomata, että oli itsekkin edennyt ja kehittynyt. EU –hankekäytäntö, rahoituksen hakeminen, raportointi ym. tuli tutuksi, jonka uskon tulevaisuudessa auttavan etsiessäni uusia haasteita työelämässä.

Loppujen lopuksi uskon selviytyneeni hankevetäjän tehtävästä hyvin arvostanoin, ja mikä merkitsee erityisesti, on se, että hankkeen jäsenistö oli kanssani samaa mieltä. Käytäntö opetti paljon ja hankkeen jäseniltä saamani palaute hankkeen aikana auttoi viemään hanketta oikeaan suuntaan. Ja koska kehittämisen varaa tulee aina olla, tulevaisuudessa toivon kehittyväni paperitöissä täsmällisemmäksi ja järjestelmällisemmäksi.

6 TULEVAISUUDEN TARPEET

Hankkeeseen osallistujien arvion pohjalta voidaan todeta, että samankaltaiselle hankkeelle on yhä tarvetta Pohjoisen Keski-Suomen alueella. Hankkeen tulisi olla laajuudeltaan helposti hallittava jo sen tarjoamien palvelujen saatavuuden kannalta. Koko Keski-Suomen kattava hanke on myös mahdollinen, mutta alueen laajuuden huomioon ottaen yhden työntekijän sijoittaminen Pohjoiseen Keski-Suomeen on välttämätöntä.

Tulevaisuudessa panostaminen seurojen kehittämiseen ja mahdolliseen yhdistymiseen tulisi olla ensisijaisessa asemassa. Seurojen yhteisen toiminnanjohtajan palkkaaminen ei ole mahdoton ajatus ja sitä tulisikin vahvasti viedä eteenpäin esimerkiksi uuden hankkeen avulla. Toiminnanjohtajan palkkaamisen edellytyksenä on kuitenkin seurojen vakaa taloudellinen tilanne ja sen saaminen sille tasolle vaatii vielä kehittämistä.

Erilaisten tapahtumien avulla seurat voisivat kohentaa taloudellista tilannettaan. Pihtiputaan Hevosystäväinseuralla on erinomaiset puitteet järjestää tapahtumia laidasta laitaan Hiekan Hippoksen alueella. Viitasaarella hevosystäväinseura voisi tehdä yhteistyötä jonkin muun yhdistyksen kanssa ja järjestää esimerkiksi markkinat. Kinnulan Hevosystäväinseura voisi alueellaan järjestää suurempia koulutuksia

Yksityiset harrastajat ja yrittäjät tulevat odottamaan palveluita entiseen malliin, ja toki heille pitää olla mitä tarjota, mutta tietynlaiseen omatoimisuuteen tulee kannustaa.

7 YHTEENVETO

Hevosala on kasvussa niin Keski-Suomessa kuin muuallakin Suomessa. Yrittäjille ja harrastajille tulisi olla palvelutarjontaa ja koulutusta helposti saatavilla. EU:n mukanaan tuomat säädökset ja velvoitteet kuten myös etuudet tuovat koko ajan uusia haasteita hevosalan yrittäjille.

Hevosalan kasvu vaikuttaa myös harrastajien määrään ja paineet hevosystäväinseurojen toimintaa kohtaan kasvavat. Seuratoimintaa tulee kehittää, jotta se pystyy vastaamaan harrastajien tarpeisiin harjoitusolosuhteiden ja muun toiminnan myötä (Kuvio 6).

Kolmipala –hanke oli tarpeellinen ja hyödyllinen hanke. Sen toteutus onnistui ja samankaltaiselle hankkeelle olisi edelleen kysyntää.

KUVIO 6. Hiekan Hippos -Hevosurheilukeskus

LÄHTEET

Heiskanen, M-L., Klemola, I., Kumpulainen, M. & Kauppinen, P. 2000. Hevos-
talous –merkitys ja tulevaisuus Suomessa. Hevostietokeskus.

Mäkinen, A-K. & Uusikylä, P. Tiedosta – arvioi – paranna: Itsearviointi ESR-
projektien kehittämisen välineenä. Työministeriö.

LIITTEET

Liite 1. Kyselylomake

Kolmipala – hanketta koskeva kysely

Kysely palvelee loppuraportointia, vastaukset käsitellään anonyymeinä.
Voit tarpeen tullen jatkaa perustelujasi kääntöpuolelle.

1. Oletteko hevosalan
tallinpitäjät)

harrastaja? ____ (sis. hevosenomistajat, ei-yrittäjä

yrittäjä? ____

muu, mikä? _____

2. Oletteko osallistunut Kolmipalan järjestämiin koulutuksiin?

Kyllä ____

Ei ____

3. Ovatko hankkeen järjestämien koulutukset vastanneet odotuksianne?

Hyvin ____

Kohtalaisesti ____

Huonosti ____

En osaa sanoa ____

Perustelut: _____

4. Saitteko mielestänne itse vaikuttaa hankkeen järjestämien koulutusten aiheisiin/luennoitsijoihin?

Kyllä ____

En ____

En osaa sanoa ____

5. Onko hankkeesta ollut apua yrityksenne/tallinne toiminnassa?

Kyllä ____

Ei ____

En osaa sanoa ____

Perustelut: _____

6. Miten/millaisina olette kokeneet hankkeen tarjoamat palvelut?

7. Olisiko mielestänne tarvetta vastaavanlaiselle hankkeelle tulevaisuudessa?

Kyllä _____
Ei _____
En osaa sanoa _____

Jos on, minkälaisia palveluja hankkeelta haluaisitte.

8. Anna arvosana nyt päättyvälle Kolmipala – hankkeelle (4-10).

Perustelut, ruusut ja risut: _____

Suuri kiitos vastauksestasi!

